

la contra | A. VIVES

Punt final del Camp de la Bota

L'exposició itinerant que es va engegar a Girona arriba dos anys i mig després a l'Hospitalet

Vaig començar amb la veu de vuit persones, en aquests moments són 59 els testimonis de familiars dels 1.704 afusellats al Camp de la Bota que hem recollit i 225 els documentats a onze municipis de la província de Barcelona», recordava ahir l'artista Francesc Abad (Terrassa, 1944) al Centre Cultural Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat, on acabarà el proper 27 de maig l'exposició itinerant. La darrera veu que escoltaran és la de Constantí Torno, l'únic descendent dels 23 hospitalencs executats que ha volgut rompre el silenci. Portaven la roba neta al seu pare i, a canvi, van rebre un paperet en què solament hi havia escrita una data: 7 de juliol, va ser el dia que el van assassinar. «En el cementiri deien que havia mort per hemorràgia interna però la còpia del jutjat afegia que era hemorràgia per orifici.»

El 2004, Francesc Abad va presentar a l'Espai d'Art Contemporani de Girona i més tard al Centre d'Art La Panera de Lleida la primera edició d'aquesta exposició, feta amb la col·laboració de l'Associació Promemòria als Immolats per la Llibertat a Catalunya. «Volia que els convidats al Fòrum de les Cultures de tot el món sabessin que el tuf que respiraven era de la depuradora sobre la qual estaven instal·lats, dels 1.704 morts.» Després de dos anys i mig d'itinerància és conscient que quan va engegar aquest projecte «no podia comptar amb els polítics» i que, en només tres anys, n'hi ha mig de gestació, s'ha produït un «gir històric» que ha permès la redacció d'una llei que de totes maneres no acaba de satisfer ningú. Malgrat l'evolució, el silenci encara és massa present. Ells mateixos han hagut d'aplicar la censura per evitar l'enfrontament, ho han fet a les exposicions que han portat al Prat de Llobregat, Manresa, Santa Coloma de Gramenet, Vilafranca del Penedès, Sant Adrià de Besòs, Mataró, Roda de Ter, Mollet del Vallès, Terrassa, Súria i ara també a l'Hospitalet del Llobregat, a les portes del 76è aniversari de la proclamació de la II República. Van tancar amb Tipp-Ex el nom dels delators, que per contra els posen al descobert a la plana

L'artista Francesc Abad durant la presentació de l'exposició, ahir, a la Tecla Sala.

web (www.francescabad.com/campdelabota).

A Manresa es van adonar que un senyor rascava el Tipp-Ex, volia saber qui havia delatat el seu avi. Després van tancar el nom abans de fer la fotocòpia. A Súria, un noi va arrancar un document per emportar-se'l perquè hi sortia un parent seu. A Vilafranca del Penedès, el regidor va tancar la presentació de l'exposició amb un «visca la República!». Aquests exemples proven que el projecte que li va valer a Francesc Abad el premi Ciutat de Barcelona d'arts plàstiques 2004 ha destapat sentiments encara vius entre la població.

L'exposició no es portarà a Barcelona, sinó que tanca la itinerància a l'Hospitalet de Llobregat. «El periodista Josep Maria

Huertas Claveria va ser l'únic que em va defensar quan lluitava per portar l'exposició a Barcelona.» «Està mal tancada la transició. És impossible obviar d'on vénem i tancar un període històric si primer no has tornat a debatre el conflicte. Això seria inacceptable a Alemanya, Günter Grass ha reconegut el seu passat nazi.» Per aquest mateix motiu, l'artista considera que ara «correm el perill que comencin a fer monuments en lloc de debatre el fons de la qüestió». El maig del 2004 van col·locar una altra placa que corregia el greuge comès amb una part dels afusellats a la platja del Camp de la Bota. La placa anterior feia referència tan sols «a les víctimes de la guerra civil», i després s'hi va afegir «i de la postguerra, 1936-1952».

la columna | IMMA MERINO

Enemics del poble

Henrik Ibsen va presentar l'any 1882 l'obra *Un enemic del poble* en què el seu protagonista, el doctor Stockmann, denuncia la infecció de les aigües d'un balneari que, vet aquí el problema, és la principal font d'ingressos de la localitat. Stockmann és bescantat i marginat pels empresaris, els polítics (començant pel seu germà, que és l'alcalde del poble) i la premsa, que, posant-se al servei del poder després de simular el contrari, amaga la infecció i intervé en la manipulació de l'opinió pública. Així, doncs, fins pot semblar evident afirmar la vigència d'aquest drama d'Ibsen en què la putrefacció de les aigües pren una dimensió simbòlica, de manera que el protagonista arriba a dir: «He descobert que les arrels de la nostra vida moral estan podrides, que la base de la nostra societat està corrompuda per la mentida». És tan evident la vigència que, per demostrar-ho, no faria falta que Gerardo Vera, a partir d'una reescriptura de Juan Mayorga, aportés una posada en escena de l'obra en què el diari local és substituït per una televisió que segueix els fets en directe. No faria falta, però, en principi, sembla molt pertinent aquesta transfiguració de l'obra en el muntatge d'*Un enemigo del pueblo* (apuntem-ho en castellà perquè és la llengua en què es representa) que el Centro Dramático Nacional va estrenar dimecres a Barcelona. Molt pertinent i fins i tot oportuna si es té present que el nou desembarcament a Barcelona del CDN (que, com pot suposar-se, té la seva seu a Madrid) gairebé ha coincidit amb l'emissió per part de Telemadrid d'un reportatge, *Ciudadanos de segunda*, que acusa la Generalitat de segregar els alumnes que no parlen el català en «correccionals lingüístics», que és com Francisco Caja, professor de filosofia a l'Autònoma de Barcelona, defineix les aules d'acollida. En fi, Telemadrid no té l'exclusiva dels reportatges infecciosos, però la productora de *Ciudadanos de segunda* pertany a un grup especialitzat a contaminar l'opinió pública. Ai, com va *El Mundo*...

PUBLICITAT

QUAN
PLOVIEN BOMBES
ELS BOMBARDEIGS I LA CIUTAT DE BARCELONA DURANT LA GUERRA CIVIL

EXPOSICIÓ
Del 13 de febrer al 13 de maig
MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

AVUI, A LES 19H
**CONFERÈNCIA DE JUDIT PUJADÓ,
SIGNES D'UNA SOCIETAT.
ELS REFUGIS DE BARCELONA**

Organitza:

Ajuntament de Barcelona
Ciutat del Coneixement

Museu d'Història de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

Amb el suport de:

3 iCat fm EL PUNT